2024ལོའི་ཟླ་9ཚེས་10 ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།སྟོབས་རྒྱལ། རེས་གཟའ་མིག་དམར། 3

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། 2024
ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་རྩིས་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་
ཐོབ་ཐང་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་བོད་ལྗོངས་རྒྱུགས་ཁུལ་གྱི་
ཡིག་རྒྱུགས་བདེ་བླག་ངང་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པ་
རེད། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནོར་སྲིད་ཐིང་གི་
བསྡོམས་རྩིས་གྲངས་གཞི་ལས་མངོན་པར་གཞིགས་
ན། འདི་ལོ་བོད་ལྗོངས་རྒྱུགས་ཁུལ་གྱི་ཡིག་རྒྱུགས་
ནང་མིང་ཐོ་འགོད་མཁན་མི་གྲངས་2769ཟིན་པ་དེ་
2023ལོ་དང་བསྡུར་ན་མི་གྲངས་759ཉུང་དུ་ཕྱིན་
ཡོད་པ་རེད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་ལས་
དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུར་འགན་ལེན་བྱ་ཆེད། རང་
སྐྱོང་ལྗོངས་ནོར་སྲིད་ཐིང་གིས་ནོར་སྲིད་པུའི་གཅིག་
གྱུར་ཡིག་རྒྱུགས་ས་ཚིགས（རྒྱུགས་ར）བཀོད་སྒྲིག་གི་
བླང་བྱ་གཞིར་བཟུང་། ས་ཁུལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་
གི་ནོར་སྲིད་ཅུས་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ཏེ་རྒྱུགས་རའི་
ཁོར་ཡུག་ལ་ཞིབ་བཤེར་དང་། ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་
མཁྲེགས་ཆས་སྒྲིག་ཆས་ལ་ཞིབ་བཤེར། ཡིག་རྒྱུགས་
གོང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོའི་ལད་མོའི་ཚད་ལེན་ཚོད་
ལྟ་དང་ནང་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྔ་སྣུར་དུ་ཡག་
པོ་བསྒྲུབས་ནས་ཡིག་རྒྱུགས་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲིག་ཆས་
དང་། དྲ་བ། གློག་ཤུགས་བཅས་འགན་ལེན་གྱི་
བརྟན་ལྷིང་རང་བཞིན་ལ་གཙོ་གནད་ཞིབ་བཤེར་
བྱས་ཏེ་ཡིག་རྒྱུགས་བདེ་བླག་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་
བྱས་པ་རེད། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནོར་སྲིད་ཐིང་
གིས་རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་འགོ་
འཛུགས་ས་དང་དོན་ལ་བབས་སར་བྱས་ཏེ་བོད་
ལྗོངས་ཀྱི་རྩིས་པའི་དྲ་བ་དང་སྐད་འཕྲིན་སྤྱི་རྟགས་
སོགས་ལས་སྟེགས་བརྒྱུད་རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མར་
རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཆ་འཕྲིན་རང་འགུལ་ངང་
མཁོ་འདོན་དང་། དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་ཤུགས་ཟམ་
མི་ཆད་པར་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་
རྟོགས་ཐུབ་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་
རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མ་དེ་བས་མང་བ་རྒྱུགས་སྤྲོད་ནང་
ཞུགས་རྒྱུའི་ཡིད་དབང་བཀུག་ཡོད་པ་རེད། དེ་
དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་ནང་གི་ཕུལ་བྱུང་ཆེད་ལས་དགེ་
རྒན་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱུགས་མ་སྤྲད་གོང་གི་གསོ་
སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་རང་ལྗོངས་ཀྱི་རྩིས་པའི་

ཆེད་ལས་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་ཐོབ་ཐང་གི་རྒྱུགས་སྤྲོད་གོང་
གི་ཟུར་ཁྲིད་ལས་དོན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་
རང་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མའི་ཆེད་ལས་ཤེས་
བྱའི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུར་རམ་འདེགས་བྱས་
ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ད་དུང་རྒྱུགས་མ་
སྤྲད་གོང་རྒྱུགས་དོན་ལས་དོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཚོགས་
འདུ་འཚོགས་ནས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ལྟ་ཞིབ་མི་སྣ་འདེམས་
སྒྲུག་དང་གསོ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་རྒྱུགས་དོན་ལས་དོན་པའི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚུགས་གནས་དང་སྟབས་བསྟུན་ནུས་པ་
ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ། རྒྱུགས་རའི་སྒྲིག་ལམ་སྲུང་སྐྱོང་གི་
འགན་འཁྲི་དོན་འཁྱོལ་བྱས་པ་རེད། ས་གནས་
དང་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་གི་ནོར་སྲིད་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྤྱི་བདེ་
དང་བཟོ་འཕྲིན་སོགས་སྡེ་ཚན་དང་འབྲེལ་གཏུགས་
ཧུར་ཐག་བྱས་ཏེ་རྒྱུགས་སྤྲོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
དྲ་རྒྱའི་ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུགས་
སྤྲོད་ས་ཚིགས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་ཁོར་ཡུག་ལེགས་སུ་
གཏོང་བ། རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མ་དང་རྒྱུགས་སྤྲོད་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་སྣས་ཚན་རྩལ་མཐོ་བའི་
ཐོན་རྫས་འཁྱེར་ནས་རྒྱུགས་རར་འཛུལ་རྒྱུ་ནན་
འགོག་བཅས་བྱས་ནས་རྒྱུགས་སྤྲོད་སྐབས་གཡོ་ལས་
བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་རྡུང་རྡེག་ནན་པོ་བཏང་ཡོད་པ་

རེད། འགྲེམས་པང་འཛུགས་པ་དང་འཕྲེད་འགེལ་
སྦྱར་ཡིག་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་བརྒྱུད་ཡིད་
རྟོན་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་སློབ་གསོར་ཤུགས་
སྣོན་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མའི་ཡིད་རྟོན་ཡིག་
རྒྱུགས་ལ་ཁྲིད་སྟོན་བྱས་པ་རེད།
ཡིག་རྒྱུགས་གཏོང་རིང་། རྒྱུགས་ཁུལ་དང་
རྒྱུགས་རའི་རིམ་ཁག་འགོ་ཁྲིད་ངོ་མས་རྒྱུགས་རར་
སྐོར་ཞིབ་མཛུབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་རྒྱུགས་རའི་
ཡིག་རྒྱུགས་ཁོར་ཡུག་ཡག་པོ་དང་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་
ཡིག་རྒྱུགས་ལས་དོན་ལ་ཁས་ལེན་གང་ལེགས་བྱས་པ་
རེད། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནོར་སྲིད་ཐིང་གི་ཐིང་
ཀྲང་གཞོན་པ་སུན་ཧྥུང་གིས་སླད་ཕྱིན་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་ནོར་སྲིད་ཐིང་གིས་རང་ལྗོངས་ཀྱི་རྩིས་པའི་
ཆེད་ལས་པ་གསོ་སྦྱོང་དང་གསོ་སྐྱོང་དང་གདམ་
གསེས་ལས་དོན་ལ་མུ་མཐུད་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་
རང་ལྗོངས་ཀྱི་རྩིས་པའི་ཆེད་ལས་ནུས་པ་དང་ཆུ་ཚད་
མཐོ་རུ་ཧུར་ཐག་བཏང་སྟེ། རང་ལྗོངས་ཀྱི་དེང་
རབས་རྩིས་གཉེར་དོ་དམ་མ་ལག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་
སྐུལ་འདེད་མགྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་
རེད།
（ལྷག་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

2024ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་རྩིས་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་ཐོབ་ཐང་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་བོད་ལྗོངས་རྒྱུགས་ཁུལ་གྱི་ཡིག་རྒྱུགས་བདེ་བླག་ངང་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། སྤྱི་པའི་རོལ་རྩེད་ཁང་
གི་མེ་ཟོན་བདེ་འཇགས་དོ་དམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་
དང་ནུས་པ་སྔར་བས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ཁོངས་
གཏོགས་ཁུལ་གྱི་མེ་ཟོན་བདེ་འཇགས་ཀྱི་དུས་བབ་
རྒྱུན་མཐུད་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་རྒྱུར་ནུས་ཤུགས་ཡོད་
རྒུས་འགན་ལེན་བྱ་ཆེད། ཉེ་ཆར། ལྷ་ས་གྲོང་
ཁྱེར་མེ་ཟོན་རོགས་སྐྱོབ་ཉིང་ལག་རུ་ཁག་གིས་སྣེ་ཁྲིད་
དེ་ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་མངགས་གཏོང་ཁང་དང་
ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མེ་ཟོན་རོགས་སྐྱོབ་ས་
ཚིགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། བར་སྐོར་ཚོང་
རའི“ཨར་ཁང་ཁྲོམ་གཞུང”དུ་བསྐྱོད་ནས“མཚན་
མོའི་ཞིབ་བཤེར་དང་རྒྱུས་ལོན་དྲུག”གི་ཆེད་དོན་བྱ་
སྤྱོད་སྤེལ་ཞིང་། གྲོང་མིའི་མཚན་མོའི་འཚོ་བའི་
བདེ་འཇགས་ལ་འགན་ལེན་བྱས་ཡོད།
ཉིན་དེའི་དགོང་མོར་ཞིབ་བཤེར་ཚོགས་ཆུང་
དང་བཅས་པ་སྔ་རྗེས་སུ་མའེ་ཨར་ཁང་དང་། གྲོག་
རོང་གྲོང་རྡལ་ཨར་ཁང་། Bambooཨར་ཁང་
སོགས་སྤྱི་པའི་རོལ་རྩེད་ཁང་དུ་བསྐྱོད་དེ་མེ་ཟོན་བདེ་
འཇགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཆས་དང་། མེ་ཟོན་བགྲོད་ལམ།
བདེ་འཇགས་ཐོན་སྒོ། མི་སྣ་ཚད་ལས་བརྒལ་ནས་
གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་མིན། གློག་སྒུལ་སྦག་སྦག་ལ་ཁྲིམས་
འགལ་ངང་གློག་གསོག་པ་དང་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་
ཐད་གྲལ་བཤེར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་
རིང་ཐོན་པའི་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ། བྱེད་སྒོ་
སྤེལ་ཡུལ་གྱི་འགན་འཁུར་བར་དག་བཅོས་བྱེད་
དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་ནས། བདེ་འཇགས་ལ་
གནོད་པའི་རྐྱེན་ངན་དུས་ཐོག་ཏུ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་
འགན་ལེན་བྱས་ཡོད། བོད་ལྗོངས་གོ་ལུང་མ་འཇོག་
ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་སྡེ་ལས་སྤྱི་གཉེར་སྐུ་ཞབས་ཐང་
ལགས་ཀྱིས། ཕྱིས་འབྱུང་། ང་ཚོས་ཞིབ་བཤེར་
བྱས་རྗེས་ཐོན་པའི་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ནས་
བཅོས་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚོང་དུད་ཚང་མར་
ཉིན་རེའི་ཞིབ་བཤེར་དང་ཟླ་རེའི་ཞིབ་བཤེར་བྱ་རྒྱུར་
ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ། ལས་ཡུལ་གྱི་འགན་འཁུར་མི་

སྣར་རྒྱུན་གཏན་གྱི་མེ་ཟོན་བདེ་འཇགས་ཞིབ་བཤེར་
ལས་དོན་ལ་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་པའི་
བླང་བྱ་ནན་པོ་བཏོན་ནས་དོགས་ཟོན་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བ་
དང་ཉེན་ཁའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་
བཤད་པ་རེད།
ཉིན་དེའི་དགོང་མོའི“མཚན་མོའི་ཞིབ་བཤེར་
དང་རྒྱུས་ལོན་དྲུག”གི་ཆེད་དོན་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ནས་ཁྱོན་
ཞིབ་བཤེར་ཐད་མི་ཐེངས་12བཏང་ནས་ཚན་པ་21ལ་
ཞིབ་བཤེར་བྱས་པར་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་56ཤེས་
རྟོཊ་བྱུང་ཡོད། ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་མངོན་མེད་རྐྱེན་
ངན་48བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། དག་ཐེར་དང་
བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བརྡ་ཐོ་10བཏང་ཡོད།
ད་ཐེངས་ཀྱི“མཚན་མོའི་ཞིབ་བཤེར་དང་རྒྱུས་ལོན་
དྲུག”གི་ཆེད་དོན་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་བ་བརྒྱུད། མེ་སྐྱོན་གྱི་
མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་ཁག་གཅིག་ཏན་ཏིག་བསལ་ནས་
ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་པའི་རོལ་རྩེད་ཁང་གི་འགན་
འཁུར་བ་དང་ལས་མིའི་མེ་ཟོན་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ཟབ་ཏུ་དང་མེ་ཟོན་སྔོན་འགོག་དང་ཚོད་འཛིན་
གྱི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་མེ་ཟོན་
བདེ་འཇཊ་ཀྱི་དུས་བབ་རྒྱུན་མཐུད་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་
ཆེད་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་བཏིང་ཡོད།
ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཟོན་རོགས་སྐྱོབ་ཉིང་ལག་རུ་
ཁག་གི་རིམ་པ་དགུ་པའི་བཟོ་བཀོད་པ་ཕུར་བུ་སྒྲོལ་
མས། ད་ཐེངས་ཀྱི“མཚན་མོའི་ཞིབ་བཤེར་དང་
རྒྱུས་ལོན་དྲུག”གི་ཆེད་དོན་བྱ་སྤྱོད་ནི་གྲོང་ཁྱེར་མེ་
ཟོན་རོགས་སྐྱོབ་ཉིང་ལག་རུ་ཁག་གིས་མེ་ཟོན་བདེ་
འཇགས་དོ་དམ་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་མཚན་མོའི་
བདེ་འཇགས་འགོག་སྲུང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པའི་བྱ་
ཐབས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཕྱིས་འབྱུང་། ང་ཚོས་
མེ་ཟོན་གྱི་ཚེ་སྲོག་བགྲོད་ལམ་ཤར་གཏོང་ཐུབ་པའི་
ལས་དོན་ལ་མུ་མཐུད་སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས།
ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་གློག་སྒུལ་སྦག་སྦག་ལ་སྒྲིག་
འགལ་ངང་གློག་གསོག་པ་དང་གང་བྱུང་དུ་འཇོག་པ་
སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་
རྒྱུ་དང་མེ་ཟོན་བགྲོད་ལམ་བཟུང་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་
ཀྱི་ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་ཚད་ལྡན་དུ་བཏང་ནས་མི་
དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་དང་རྒྱུ་ནོར་གྱི་བདེ་
འཇགས་འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཟོན་རོགས་སྐྱོབ་ཉིང་ལག་རུ་ཁག་གིས་སྤྱི་པའི་རོལ་རྩེད་ཁང་དུ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）བོད་སྐྱོར་སྨན་པས་
ཐེངས་དང་པོའི་གཤགས་བཅོས་ཁྱོན་ཁག་35ལེགས་
སྒྲུབ་བྱས་པ་དང་སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ་གསར་པ་ཁག་
58ནང་འདྲེན་བྱས་ཡོད། སུའུ་ཀྲོའུ་དང་ལྷུན་གྲུབ་
ཀྱི་དྲ་ཐོག་སྨན་བཅོས་དང་། བོད་སྐྱོར་འོད་སྣང་
བྱ་སྤྱོད། ལྷད་མེད་ཀྱི་བརྩེ་བས་སེམས་ལ་དྲོ་སྐྱིད་
སྦྱིན་སོགས་སྤུས་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་ཕན་སྨན་བཅོས་བྱེད་སྒོ་
ཐེངས་110སྤེལ་བས་མང་ཚོགས་མི་ཐེངས་ཁྲི་2.3
ལ་ཕན་པ་ཐོབ་ཡོད་ལ། མི་ཐེངས་ཁྲི་6.4ལ་ཐུམ་
འབུའི་ནད་གྲལ་བཤེར་དང་། སྐྱ་འགྲིབ་ཀྱི་
གཤགས་བཅོས་200ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་དང་། མི་
ཐེངས་ཁྲི་1.44ལ་ལྷན་སྐྱེས་སྙིང་ནད་ཡོད་མེད་
བརྟག་དཔྱད་བྱས་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ལྷན་སྐྱེས་
སྙིང་ནད་ཕོག་པའི་ནད་པ་43ལ་སྨན་བཅོས་བྱས་པ་
རེད། སུའུ་ཀྲོའུ་ཡི་བོད་སྐྱོར་སྨན་བཅོས་ཚོགས་
ཆུང་ཕེབས་པ་དེས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་
ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་ཤུགས་ཆེན་ཕྱིན་ནས་ས་གནས་དེ་
གའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལ་འགན་སྲུང་ཡག་པོ་
བྱུང་ཡོད།
བོད་སྐྱོར་སྨན་པ་ཁྲེང་ཅ་ལེ་ཡིས་ལོ་17རིང་
ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་མི་དམངས་སྨན་ཁང་ལ་ལག་རྩལ་གྱི་
སྟོང་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བསབས་པ་དཔེར་ན། CT
དང་སྐྱ་འགྲིབ་གཤགས་བཅོས་སོགས་རེད། དགེ་
རྒན་གྱིས་དགེ་ཕྲུག་འཁྲིད་པ་དང་གཅིག་རོགས་
གཅིག་ཁྲིད་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་ལམ་སྲོལ་བརྒྱུད་ས་གནས་དེ་
གའི་རྐང་འཛིན་སྨན་པ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་ནས་ས་
གནས་དེ་གའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་བཏང་
ཡོད་ཅེས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་རེད།
ད་བར་སུའུ་ཀྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བོད་སྐྱོར་ལས་
དོན་ཚོགས་ཆུང་གིས་ས་ཆ་འདིར་བརྩེ་བ་བཅངས་
ཤིང་། འགན་ཁུར་ནས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་ཐོན་ལས་
གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཇུས་འགོད་ཧུར་
ཐག་བྱས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་བརྟག་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་
དང་ཕྱོགས་མང་པོར་བསྐྱོད་དེ་ཁེ་ལས་ཀྱིས་ལྷུན་གྲུབ་
རྫོང་དུ་མ་འཇོག་བྱས་ནས་ཇ་འདེབས་འཛུགས་རྟེན་
གཞི་འཛུགས་རྒྱུའི་ཡིད་དབང་བཀུག་ཡོད།
ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཇ་ཤིང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་འགན་
འཁུར་བ་ཧོའུ་ཞུའེ་ཅང་གིས་ང་ཚོ་ནི་སུའུ་ཀྲོའུ་གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་བོད་སྐྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཚོང་

འགུགས་མ་འདྲེན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། མིག་སྔར་
དུས་ཐེངས་དང་པོར་འདེབས་འཛུགས་གཞི་ཁྱོན་ཐད་
མུའུ་100ཟིན་གྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ས་གནས་དེ་གའི་
མང་ཚོགས་ལས་ཞུགས་ཐུབ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་
ཟད། ང་ཚོས་ཇ་ཤིང་རྣམ་གྲངས་འདི་ཉིད་རྒྱ་
སྟོབས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་དཔལ་
འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་འབབ་འཕར་
ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་དེ་བས་མང་བ་ལེགས་སྐྱེས་སུ་
འབུལ་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཅེས་བཤད།
ཁོང་གིས་གཞན་ཡང་སུའུ་ཀྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
བོད་སྐྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གིས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་
གསར་བརྗེའི་རིག་གནས་ཐོན་ཁུངས་སྔོག་འདོན་
གཏིང་ཟབ་བྱས་ཏེ་2017ལོ་ནས་བཟུང་མ་དངུལ་
སྒོར་ཁྲི་1500བཏང་ནས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་ཞིང་རའི་
ས་ཕུག་དང་ཚོགས་ཁང་ཆེ་མོའི་ཉམས་བཟོ་དང་སྲུང་
སྐྱོང་ཐད་སྤྱད་པ་དང་འབྲེལ་2019ལོར་དངོས་སུ་
བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྒོ་མོ་ཕྱེ་བ་རེད།
མིག་སྔར། ལོ་རེར་ཡུལ་སྐོར་བ་མི་ཐེངས་ཁྲི་2ལ་སྣེ་
ལེན་ཞུས་ཡོད་ལ། གསར་བརྗེའི་ཡུལ་སྐོར་གྲོང་
རྡལ་ཆུང་ངུ་བསྐྲུན་ནས་གསར་བརྗེའི་ཡུལ་སྐོར་དང་
གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་མཉམ་འདྲེས་གཏིང་ཟབ་ཡོང་
བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་བཤད།
སུའུ་ཀྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བོད་སྐྱོར་ལས་བྱེད་པ་
ཁག་བཅུ་པ་དང་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་རིག་གནས་ཡུལ་སྐོར་
ཅུས་ཀྱི་ཅུས་ཀྲང་གཞོན་པ་ཧྲའོ་ཝེ་ཡིས་ཡུལ་སྐོར་བ་
དེ་བས་མང་བ་གནས་འདིར་ཡོང་ཆེད། སུའུ་ཀྲོའུ་
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བོད་སྐྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གིས་
2023ལོ་ནས་བཟུང་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་2000བཏང་
ནས་བྱང་ཁ་ཤང་གི་གསར་བརྗེའི་ཡུལ་སྐོར་གྲོང་རྡལ་
ཆུང་ངུ་བསྐྲུན་རྒྱུར་སྤྱད་དེ་ལྷུན་གྲུབ་ཞིང་རའི་མཐའ་
འཁོར་དུ་སྟག་མགོ་ཆུ་མཛོད་དང་འབྲི་གཡག་
འགྲེམས་སྟོན་ཁང་སོགས་ཚུད་པའི་ས་ཚིགས་བསྐྲུན་
པ་དང་ས་ཚིགས་སྦྲེལ་མཐུད་བྱས་ཏེ་གསར་བརྗེའི་
ཡུལ་སྐོར་ལ་དེ་བས་ལེགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐུལ་འདེད་
བཏང་བ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་མ་དངུལ་སྒོར་
ཁྲི་5013བཏང་ནས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཞིང་རའི་གསར་
བརྗེའི་རིག་གནས་གསོ་སྦྱོང་ཁུལ་གཏོད་རྒྱུར་སྤྱད་དེ་
ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཞིང་རར་ལྟ་སྐོར་དུ་ཡོང་མཁན་ཡུལ་
སྐོར་བས་གསར་བརྗེའི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྔར་

བས་གཏིང་ཟབ་ཐུབ་པ་དང་ས་གནས་དེ་གའི་མང་
ཚོགས་ཕྱུག་འགྱུར་ཡོང་རྒྱུར་སྔར་བས་སྐུལ་ཁྲིད་ཐུབ་
པར་བྱས་ཡོད་ཅེས་བཤད་བྱུང་།
སུའུ་ཀྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བོད་སྐྱོར་ལས་དོན་
ཚོགས་ཆུང་གི་འབད་བརྩོན་འོག་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་
ཐོན་ལས་ཉིན་བཞིན་དར་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་།
སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་ཟམ་མི་ཆད་པར་མཐོ་རུ་འགྲོ་
བ། སློབ་གསོའི་བྱ་གཞག་དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་
གོང་འཕེལ་འགྲོ་བ་སོགས་རིག་གནས་ཡུལ་སྐོར་
ཐོན་ལས་ལ་གསོན་ཤུགས་གསར་པ་འཕེལ་བཞིན་
ཡོད་པ་རེད།
ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཨུད་ཀྱི་རྒྱུན་ཨུ་དང་རྫོང་དཔོན་
གཞོན་པ་བློ་བསྟན་གྱིས་བོད་སྐྱོར་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་30
ཡི་རིང་། ཅང་སུའུ་བོད་སྐྱོར་གྱིས་མ་དངུལ་གྱི་བརྒྱ་
ཆ་80གཞི་རིམ་དང་དམངས་འཚོར་གཏོང་བའི་རྩ་
དོན་གཞིར་བཟུང་། ལོ་ངོ་30ཡི་རིང་མ་དངུལ་
སྒོར་དུང་ཕྱུར་12.88བཏང་ནས་སློབ་གསོ་དང་།
སྨན་བཅོས། ཐོན་ལས་མཐོར་གཏོང་བཅས་ཀྱི་ཁྱབ་
ཁོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་145དོན་འཁྱོལ་བྱས་པས་ལྷུན་
གྲུབ་རྫོང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་
ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ཡོད། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་ལོ་ལྟར་
རྣམ་གྲངས་10ཡན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པར་མ་དངུལ་
སྒོར་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཡན་བཏང་སྟེ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་
ཆེན་བྱས་ཡོད་ཅེས་གསུངས།
སུའུ་ཀྲོའུ་ཡི་བོད་སྐྱོར་ནི་ལེ་དབར་སྟོང་གི་
སར་བསྐྱོད་པའི་གཅེས་སེམས་བརྒྱུད་སྤྲོད་ཅིག་དང་
མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་མི་སེམས་འགུལ་བའི་རོལ་
དབྱངས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། སུའུ་ཀྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
རྒྱུན་མཐུད་རོགས་སྐྱོར་འོག་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་འདི་
ཉིད་སྔར་བས་དཔའ་ངར་ཆེར་སྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་མཚམས་གསར་པར་སླེབས་རྒྱུའི་
ཡིད་ཆེས་ཡོད་ལ། ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་ལས་བྱེད་
མང་ཚོགས་ཚོས་ཀྱང་བྱ་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེ་
བས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་བསྐྲུན་ཏེ་མི་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་མེ་ཏོག་ས་གཞི་དེའི་ཐོག་དེ་
བས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་ཞིང་བཀྲག་མདངས་རྒྱས་པར་
བྱས་ནས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་རྣམ་པ་གསར་པ་མཉམ་
དུ་གཏོད་རྒྱུ་རེད།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སུའུ་ཀྲོའུ་ཡིས་ལོ་ངོ་30ཡི་རིང་བོད་སྐྱོར་གྱི་ལས་ལ་འབད་པས་གཞོལ་བས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་འཕེལ་རྒྱས་ཡག་པོ་བྱུང་བ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་
བའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དེ་
གོ་སྐབས་སུ་བརྩིས་ནས། ཨེ་ཤེ་ཡ་ལྷོ་མར་ཁྱབ་
འགྱེད་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཁྲེང་ཏུའུ་དང་གྲུང་ཆིང་གྲོང་
ཁྱེར་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཁུལ་དང་སྦྲེལ་མཐུད་བྱ་
རྒྱུ་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ། རང་གྲོང་གི“ལོ་ལྔ་ཚན་
བཅོ་ལྔ་པའི”ཟོག་འགྲེམས་འཆར་འགོད་ཧུར་ཐག་
བཟོ་དགོས་པ་དང་དེང་རབས་ཚོང་དོན་གྱི་འཁོར་
རྒྱུག་མ་ལག་སྔར་བས་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་
དགོས། སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་ལེགས་སུ་གཏོང་
བ་དང་། ལྕགས་ལམ་འགག་སྒོའི་འབྲེལ་ཡོད་སྲིད་
ཇུས་ལ་ཆེད་དམིགས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ། ཚོང་
ཟོག་འབོར་ཆེན་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པའི“གཞུང་ལམ་
ནས་ལྕགས་ལམ་ལ་སྒྱུར་བར”སྐུལ་འདེད་ཧུར་ཐག་
གཏོང་བ། སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ལས་ཆོད་སྔར་བས་ཆེ་རུ་
གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་མ་གནས་
དམའ་རུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཡོད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག རང་རྒྱལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་
དང་གྲོང་རྡལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚད་བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་
གཅིག་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཚེ། གཞི་ཁྱོན་དུང་ཕྱུར་ཁྲི་ཙམ་
ཟིན་པའི་གསར་འཕར་མ་འཇོག་གི་དགོས་མཁོར་ཡར་
སྐུལ་བྱེད་ཐུབ་པས་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་ཅན་ལ་
མགྱོགས་མྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་དགོས་གལ་ཧ་
ཅང་ཆེ་བ་དང་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་རེད། ཆོས་
ཉིད་གཞིར་བཟུང་ལས་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲིག་སྲོལ་
གཞིར་བཟུང་ལས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། གྲོང་ཁྱེར་
དང་གྲོང་རྡལ་ཅན་གསར་པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་
ནང་ཞིང་འབྲོག་པའི་འདོད་བློར་བརྩི་འཇོག་གང་
ལེགས་བྱས་ཏེ་གཅིག་སྡུད་འོས་འཚམ་དང་། ཚན་
རིག་དང་མཐུན་པའི་འཆར་འགོད། གོ་རིམ་ལྡན་
པའི་ངང་སྐུལ་སྤེལ་བཅས་བྱེད་དགོས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
ལྟེ་བའི་ཁུལ་དང་རྫོང་གྲོང་ཁག་གི་གྲོང་ཁུལ་གཙོ་བོའི་
རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་ཀྱི་ཞན་ཆ་གང་མགྱོགས་གསབ་
པ་དང“ཕར་ཆིན་རྒྱག་པ་ལྟ་བུའི”སྙིང་རུས་སྤྱད་དེ་
གྲོང་ཁྱེར་བཅོས་སྐྱོང་ཞིབ་ཚགས་བྱས་ནས་ལྷ་ས་འདི་
ཉིད“ལྷོ་བྱང་རི་བོ་སྔོ་ལྗང་གིས་ཁེངས་པ་དང་།
གནའ་གྲོང་ཆུ་ཡིས་བསྐོར་བའི”སྐྱེ་ཁམས་བཟང་བའི་
ས་མཐོའི་ཞིང་ཆེན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་
བྱེད་དགོས་པ་དང་། ས་གནས་དེ་གའི་མི་རྣམས་
སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པ་དང་ཡུལ་གཞན་གྱི་མི་རྣམས་ཡིད་
སྨོན་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱེད་དགོས་ཞེས་
ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག སྲིད་གཞུང་གི་སྤུས་ཚད་

བྱ་དགའི་དཔེ་སྟོན་སྣེ་ཁྲིད་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་གང་
ལེགས་བྱས་ནས་སྤུས་རྟགས་གཏོད་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་
རྒྱག་པ་དང་། དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་
གཏོང་བ། སྤུས་ཚད་དོ་དམ་གྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་
གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་
རབས་ཅན་གྱི་ལྷ་ས་གསར་པ་མགྱོགས་མྱུར་བསྐྲུན་
རྒྱུར་སྤུས་ཚད་ཀྱི་འདེགས་སྐྱོར་མཁོ་འདོན་བྱེད་
དགོས་པའི་བླང་བྱ་བཏོན་པ་རེད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་
ཆེས་ཆུང་གྲས་ཀྱི་སྤྱི་པའི་བར་མཐོངས་མཐོར་གཏོང་
གི་ཚོད་ལྟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཡིན་པའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་
གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དོ་དམ་དེ་གཞི་རིམ་བཅོས་སྐྱོང་གི་མ་
ལག་ནང་འཇུག་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་།
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཞིབ་ཚགས་ཅན་གྱི་བཅོས་སྐྱོང་ཆུ་ཚད་
མཐོ་རུ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐད་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ་
གཞི་གྲངས་དང་དངོས་གྲངས་མཐིལ་རྟོགས་དང་རྩིས་
ཐོ་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་སྐུལ་འདེད་ནུས་ལྡན་
གཏོང་དགོས་པའི་བླང་བྱ་བཏོན་པ་རེད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་
དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དད་མོས་ལ་བརྩི་འཇོག་གང་
ལེགས་བྱས་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་གཤིན་པོ་
དུར་འཇུག་གི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་རྒྱུར་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་དགོས་
ཞེས་ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཉེ་དུས་ཀྱི་གཙོ་གནད་ལས་
དོན་བཀོད་སྒྲིག་ཀྱང་གནང་བ་རེད། སེམས་ཤུགས་
གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་དུས་ཚིགས་གསུམ་པའི་དཔལ་འབྱོར་
འཁོར་རྒྱུག་གི་ལས་དོན་ཁག་ལ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་
དམ་འཛིན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། སྲིད་ཇུས་དོན་
ཚན་8སྔར་བས་ལེགས་སུ་དང་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་
བ་དང་། ཚོང་འགུགས་མ་འདྲེན་བྱེད་ཤུགས་མུ་
མཐུད་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། ནོར་སྲིད་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་
གཏོང་སྒོའི་འཕེལ་རིམ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་བ།
བསྡོམས་རྩིས་མཛོད་འཇུག་ལས་དོན་དུས་ཐོག་ཏུ་
ཚད་ལྡན་ངང་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ། སེམས་ནུས་
ཡོད་རྒུས་དམངས་འཚོའི་བྱ་བ་དངོས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་
པ། བྱ་ཐབས་མང་པོ་མཉམ་དུ་སྤྱད་དེ་སྟོན་ལས་
བརྟན་པོ་ཡོང་བའི་རྨང་གཞི་བརྟན་དུ་གཏོང་
བ། ཐོན་སྐྱེད་བདེ་འཇགས་ཡོང་བར་ལྷོད་གཡེང་
སྤུ་ཙམ་ཡང་མི་གཏོང་བར་དམ་འཛིན་ཡག་པོ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ད་དུང་དོན་ཚན་གཞན་
དག་ལ་ཡང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་རེད།
（ལྷག་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

པར་འདི་ནི་2024ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་རྩིས་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་ཐོབ་ཐང་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་བོད་ལྗོངས་རྒྱུགས་ཁུལ་ལྷ་སའི་རྒྱུགས་རའི་ས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན།

མེ་སྐྱོན་འགོག་ཟོན་གྱིས་མཛེས་
སྡུག་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་སྐྲུན།